

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 6Cob/74/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1118214888
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 09. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marta Barková
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2025:1118214888.4

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Marty Barkovej a členiek senátu JUDr. Ivany Nevidňanskej a Mgr. Jany Brídzikovej, v právnej veci žalobcu v 1. rade: Carlton Property, s. r. o., so sídlom Hviezdoslavovo nám. 3, 811 02 Bratislava, IČO: 36 860 492 a žalobcu v 2. rade: ADS PROPERTY, s. r. o., so sídlom Laurinská 2, 811 01 Bratislava-Staré Mesto, IČO: 47 679 212, obaja právne zastúpení: Advokátska kancelária RELEVANS s. r. o., so sídlom Dvořákovo nábrežie 8A, 811 02 Bratislava, IČO: 47 232 471 proti žalovanému: ARTHUR CONSULTING, s.r.o., so sídlom Laurinská 3, 811 01 Bratislava - mestská časť Staré Mesto, IČO: 35 779 845, právne zastúpený: Mgr. Alica Mendlová, advokátka so sídlom Koreničova 2, 811 03 Bratislava - mestská časť Staré Mesto, o určenie neexistencie práva žalovaného na nadobudnutie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam podľa kúpnej zmluvy, o odvolaní žalobcu v 1. rade a žalobcu v 2. rade proti uzneseniu Mestského súdu Bratislava III č.k. B1-32Cb/68/2018-1374 zo dňa 02.04.2025, takto

rozhodol:

I. Krajský súd v Bratislave uznesenie Mestského súdu Bratislava III č.k. B1-32Cb/68/2018-1374 zo dňa 02.04.2025 v napadnutom výroku II. m e n í tak, že stranám sa nárok na náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

II. Žalobcovi v 1. rade a žalobcovi v 2. rade voči žalovanému p r i z n á v a nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Mestský súd Bratislava III (ďalej aj ako „súd prvej inštancie“ alebo aj ako „súd“) uznesením č.k. B1-32Cb/68/2018-1374 zo dňa 02.04.2025 (ďalej aj ako „napadnuté rozhodnutie“ alebo aj ako „napadnuté uznesenie“), v právnej veci žalobcu v 1. rade: Carlton Property, s. r. o., so sídlom Hviezdoslavovo nám. 3, 811 02 Bratislava, IČO: 36 860 492 (ďalej len ako „žalobca v 1. rade“) a žalobcu v 2. rade: ADS PROPERTY, s. r. o., so sídlom Laurinská 2, 811 01 Bratislava-Staré Mesto, IČO: 47 679 212 (ďalej len ako „žalobca v 2. rade“, spolu aj ako „žalobcovia“) proti žalovanému: ARTHUR CONSULTING, s.r.o., so sídlom Laurinská 3, 811 01 Bratislava - mestská časť Staré Mesto, IČO: 35 779 845 (ďalej len ako „žalovaný“), o určenie neexistencie práva žalovaného na nadobudnutie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam podľa kúpnej zmluvy, zastavil konanie (výrok I.) a žalobcom uložil povinnosť spoločne a nerozdielne nahradiť žalovanému trovy konania v rozsahu 100 % (výrok II.).

2. Súd prvej inštancie rozhodol s poukazom na § 145 ods. 1, § 146 ods. 1, § 256 ods. 1 a ods. 2, § 257, § 262 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len ako „CSP“).

3. V odôvodnení napadnutého uznesenia súd prvej inštancie uviedol, že žalobcovia sa žalobou zo dňa 21.09.2017 domáhali proti žalovanému určenia, že neexistuje jeho právo na nadobudnutie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam bližšie špecifikovaným v žalobe podľa kúpnej zmluvy. Vo veci súd nariadil pojednávanie na deň 26.02.2025, na ktorom po jeho otvorení žalobcovia navrhli konanie prerušiť. Návrh na prerušenie konania bol súdu doručený aj písomne, a to dňa 07.03.2025. Podaním zo dňa

31.03.2025 zobrali žalobcovia žalobu v celom rozsahu späť a žiadali, aby súd žiadnej zo strán sporu nepriznal nárok na náhradu trov konania z dôvodov hodných osobitného zreteľa, nakoľko v čase podania žaloby existoval naliehavý právny záujem na požadovanom určení, pričom tento podľa súdom prezentovaného predbežného právneho posúdenia sporu na pojednávaní konanom dňa 26.02.2025 odpadol, a to vzhľadom na skutočnosť, že medzičasom o návrhu na vklad bolo rozhodnuté tak, že bol právoplatne zamietnutý. Na prerušení konania už žalobcovia netrvali, a preto o ňom súd osobitne nerozhodoval. Žalovaný na pojednávaní konanom dňa 02.04.2025 súhlas so späťvzatím žaloby udelil, nesúhlasil však s tvrdeniami žalobcov, že ide o dôvody hodné osobitného zreteľa, a preto žiadal priznať mu nárok na náhradu trov konania.

Ďalej v odôvodnení napadnutého rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, že vzhľadom na to, že žalobcovia zobrali žalobu v celom rozsahu späť, súd konanie zastavil. Súhlas žalovaného so späťvzatím bol potrebný, pretože k späťvzatiu žaloby došlo po otvorení pojednávania konaného dňa 26.02.2025. Žalovaný tento súhlas udelil na pojednávaní dňa 02.04.2025, a preto súd konanie zastavil. Dôvodil, že z procesného hľadiska zásadne platí, že ak žalobcovia vezmú žalobu späť a nejde o prípad späťvzatia dôvodne podanej žaloby pre správanie žalovaného, zavinili zastavenie konania, a preto sú povinní nahradiť žalovanému trovy konania. Súd zdôraznil, že nárok na náhradu trov konania je nárokom vyplývajúcim nie z hmotného, ale z procesného práva a otázku, či išlo o dôvodne podanú žalobu, je nevyhnutné posudzovať z procesného hľadiska, a teda z hľadiska vzťahu výsledku správania žalovaného k požiadavkám žalobcov. Ide teda o to, či sa žalobcovia domohli uplatneného nároku, pričom súd neskúma, či by boli žalobcovia v meritórnom konaní úspešní alebo nie (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7MCdo/1/2014, sp. zn. 7MCdo/4/2010, sp. zn. 5MCdo/12/2008, rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 196/2009). V danom spore sa žalobcovia uplatneného nároku voči žalovanému nedomohli, hoci návrh na vklad bol právoplatne zamietnutý, avšak žalovaný pokračuje v konaní na správnom súde. Žalobcovia vzali žalobu späť z dôvodu, ktorý nemal podklad v správaní žalovaného. Súd teda nemal preukázané, že späťvzatie žaloby bolo odôvodnené neskorším správaním žalovaného a mal za to, že sú to práve žalobcovia, ktorí procesne zavinili zastavenie konania. Žalovaný má preto nárok na náhradu trov konania voči žalobcom, a preto im súd uložil povinnosť spoločne a nerozdielne mu nahradiť trovy konania v rozsahu 100 %.

Zároveň súd prvej inštancie uviedol, že v spore nie je možné aplikovať § 257 CSP, pretože nejde o celkom výnimočný prípad. Dôvodil, že aplikácia § 257 CSP pri rozhodovaní o náhrade trov konania prichádza do úvahy v prípadoch, keď síce sú naplnené všetky predpoklady na priznanie náhrady trov konania, príslušný súd však dôjde k záveru, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré náhradu trov celkom alebo sčasti neprizná. Musí ísť o celkom výnimočný prípad, ktorý musí byť v rozhodnutí aj náležite odôvodnený. Výnimočnosť môže spočívať v okolnostiach danej veci, ako aj v okolnostiach u strán sporu. Takéto rozhodnutie o nepriznaní náhrady trov konania sa nesmie javiť ako neprímeraná tvrdosť voči subjektom konania a nesmie odporovať dobrým mravom. Súčasťou judikatúry je konštatovanie, že toto ustanovenie „nie je možné považovať za predpis, ktorý by zakladal jeho voľnú možnosť aplikácie (v zmysle svojvôle), ale ide o ustanovenie, podľa ktorého je súd povinný skúmať, či v prejednávanej veci neexistujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, na ktoré je potrebné pri stanovení povinnosti nahradiť trovy konania výnimočne prihliadnúť. Ustanovenie preto nie je možné vykladať tak, že je naň možné prihliadnúť kedykoľvek bez zreteľa na základné zásady rozhodovania o trovách konania“ (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2MCdo/17/2009 zo dňa 28.01.2010).

Súd prvej inštancie zastával názor, že zmena skutkového stavu - právoplatné zamietnutie návrhu na vklad vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam špecifikovaných v žalobe (ďalej aj ako „návrh na vklad“) nie je dôvodom hodným osobitného zreteľa, a že ním nie je ani včasne podaná žaloba, t. j. včasné domáhanie sa svojich práv. Argumentácia žalobcov je nedôvodná, pretože pokračovali v konaní aj napriek tomu, že mali vedomosť o právoplatne zamietnutom návrhu na vklad. Žalobu zobrali späť až po predbežnom právnom názore konajúceho súdu a až po tom, čo žiadali konanie prerušiť. Žalovaný od počiatku namietal nedostatok naliehavého právneho záujmu žalobcov. Žalobcovia už v podaní zo dňa 16.08.2019 uvádzali odkaz na rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 30Cdo/2027/2008, z ktorého vyplýva, že naliehavý právny záujem je daný, ak ku vkladu má ešte len dôjsť. V danom momente už ale bol návrh na vklad právoplatne zamietnutý rozhodnutím Úradu geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky č. VoÚ 6/2018 zo dňa 14.06.2018 (ďalej aj ako „rozhodnutie ÚGKK SR“). Žalobcovia aj napriek uvedenému stále na žalobe trvali, pričom žalovaný v podaní zo dňa 08.10.2019 opätovne naliehavý právny záujem žalobcov spochybňoval práve s odkazom na zamietnutie vkladu.

Neexistuje preto žiaden dôvod hodný osobitného zreteľa, ktorý by odôvodňoval aplikáciu § 257 CSP. Vzniknutú situáciu nemožno porovnávať napríklad so situáciou, keby žalobcovia hneď ako sa dozvedeli o právoplatnom zamietnutí návrhu na vklad zobrali žalobu späť. Vyčkание až na prednes predbežného právneho posúdenia zo strany súdu, ktorý bol v neprospech žalobcov a následne späťvzatie žaloby so žiadosťou o aplikáciu § 257 CSP, hodnotil súd ako účelové zo strany žalobcov. Súd prvej inštancie mal za to, že trvanie na podanej žalobe aj po tom, čo bol vklad do katastra právoplatne zamietnutý, pričom žalovaný uvedený namietal, vylučuje aplikáciu § 257 CSP. Vývoj skutkového stavu (zamietnutie návrhu na vklad) v neprospech samotných žalobcov v priebehu trvania sporu, o ktorom mali vedomosť a na žalobe aj tak trvali až takmer do konania druhého pojednávania, nie je možné považovať za dôvod hodný osobitného zreteľa a ani za výnimočnú okolnosť, ktorá by odôvodňovala nepriznanie nároku na náhradu trov konania v zmysle § 257 CSP. Vývoj skutkového stavu v neprospech žalobcov hodnotí súd ako určité riziko, ktoré ako strana sporu musí znášať. Skutočnosť, že spor nebol rozhodnutý podľa predstáv a očakávaní žalobcov neznamená, že pokiaľ ide o trovy konania a ich náhradu, je bez ďalšieho uvedené potrebné vyhodnotiť ako výnimočnú okolnosť a dôvod hodný osobitného zreteľa.

4. Proti tomuto rozhodnutiu podali žalobcovia dňa 12.05.2025 v zákonnej lehote voči výroku II. odvolanie z dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. h/ CSP. Namietali, že súd nedostatočne zohľadnil všetky okolnosti daného sporu, ktoré nastali za takmer osem rokov trvania konania a dospel k nesprávnemu právnomu záveru, že nie sú dané okolnosti hodné osobitného zreteľa pre aplikáciu § 257 CSP, nakoľko nezohľadnil, že v čase podania žaloby objektívne existoval naliehavý právny záujem na určení neexistencie práv z kúpnej zmluvy, nakoľko ešte nebol zamietnutý návrh na vklad katastrálnym úradom s odôvodnením, že kúpna zmluva je neplatná. Súd neaplikoval § 257 CSP podľa vlastného odôvodnenia preto, že žalobcovia nepodali späťvzatie ihneď potom, ako bol právoplatne zamietnutý návrh na vklad. Nezohľadnil však dve skutočnosti: (i) pre podanie správnej žaloby nemusí byť právoplatné rozhodnutie katastrálneho úradu definitívne a (ii) v roku 2018 žalobcovia nemohli vedieť, že ani v roku 2025 ešte nebude o správnej žalobe rozhodnuté. Žalobu vzali späť okamžite ako zistili, že prvoinštančný súd spor neprejedná pre odpadnutie naliehavého právneho záujmu, ktorý v čase podania žaloby existoval.

Ďalej žalobcovia namietali, že súd neprihliadol na to, že z dôvodu uzatvorenia kúpnej zmluvy v mene žalobcu v 1. rade podal prokurátor obžalobu pre porušovanie povinnosti pri správe cudzieho majetku v štádiu pokusu, ktorú prijal Špecializovaný trestný súd.

Žalobcovia zdôraznili, že žaloba o určenie neexistencie práv z kúpnej zmluvy bola prostriedkom ochrany v čase jej podania, nakoľko iba súd mohol prejednať niektoré z vád zmluvy, ktorých prejednanie nespádalo do kompetencie okresného úradu - odbor katastrálny (ďalej aj ako „katastrálny úrad“), ktorý preskúmava vady kúpnej zmluvy v zásade iba vtedy, keď sa dajú zistiť zo samotnej listiny. Zmyslom a dôvodom iniciovania tohto súdneho konania teda bola snaha vyhovujúcim určujúcim výrokom súdu definitívne odstrániť právnu neistotu. Žalovaný potvrdil (i) iniciovaním konania o správnej žalobe, (ii) procesným správaním v priebehu konania (nedôvodné späťvzatie žaloby podané neoprávnenými osobami) ako aj (iii) postupom jeho právnej zástupkyne na pojednávaní dňa 26.02.2025 (ktorá už po prednese predbežného právneho názoru súdu nemala záujem konanie prerušiť ani uzatvoriť mimosúdnu dohodu), že má za to, že existujú všetky práva z kúpnej zmluvy. Žalobcovia namietali, že sa javí ako nespravodlivé, že po týchto udalostiach majú byť práve oni tí, ktorí majú žalovanému platiť trovy konania. Vzhľadom na výnimočné okolnosti daného prípadu sa javí ako spravodlivé, aby si každá strana znášala svoje trovy sama.

Žalobcovia zastávali názor, že v čase začatia súdneho konania nesporne existoval požadovaný naliehavý právny záujem na určení vymedzenom určovacou žalobou. Dôvodili, že okolnosti sa síce dodatočne zmenili, a preto naliehavý právny záujem odpadol, avšak uvedené býva bežne dôvodom na aplikáciu § 257 CSP. V tomto prípade súd tak nepostupoval preto, lebo sa domnieval, že mali vziať žalobu späť po rozhodnutí katastrálneho úradu. Mali za to, že ak by sa rozhodovalo o správnej žalobe v primeranej dobe, mohli by buď vziať žalobu späť predtým, ako súd v danej veci začal pojednávať alebo ak by správny súd žalobe vyhovel, v čase rozhodovania v tomto konaní by tak už existoval naliehavý právny záujem. Žalobcovia zdôraznili, že v roku 2018 nemohli vedieť, že ešte ani v roku 2025 nebude správna žaloba prejednaná. Snažili sa postupovať tak, aby predišli opätovnému podávaniu žaloby v budúcnosti v prípade, ak by správny súd správnej žalobe žalovaného vyhovel.

Poukázali na to, že súd prvej inštancie potvrdil na pojednávaní dňa 26.02.2025, že žaloba bola v roku 2018 podaná dôvodne, že naliehavý právny záujem daný bol. Zároveň však uviedol, že v priebehu konania nastali také okolnosti (zamietavé rozhodnutia katastra), v ktorých dôsledku už naliehavý právny záujem daný nebol a dôvod žaloby tak odpadol. Túto skutočnosť, ako aj okolnosti, ktoré uviedli, však súd pri rozhodovaní o náhrade trov konania opomenul zohľadniť a to aj s poukazom, že si svoje právo uplatnili riadne, dôvodne a bez prieťahov.

Žalobcovia namietali, že by sa z ich strany jednalo o účelovosť, ale mali za to, že sa jednalo o opodstatnenú reakciu na právnu neistotu spojenú s uzavretím kúpnej zmluvy, ako aj na nejednoznačnosť situácie v súvislosti s podanou správnu žalobou. Uložením povinnosti zaplatiť žalovanému náhradu trov konania vzniká až absurdná situácia, kedy ich súd de facto „trestá“ za to, že sa aj v občianskoprávnom konaní, správnom konaní a podaním trestného oznámenia snažili odstrániť právnu neistotu spojenú s uzavretím kúpnej zmluvy. Navyše, okamžite po oboznámení sa s predbežným právnym názorom súdu postupovali hospodárne a zobrali žalobu späť.

Mali za to, že o spornosti existencie naliehavého právneho záujmu ako aj dôvodnosti žaloby, svedčí aj správanie žalovaného, ktorý pred prvým pojednávaním navrhol konanie prerušiť. Ak by si bol žalovaný istý, že v spore nemá naliehavý právny záujem, nežiadal by súd o prerušenie konania. Ani pre jednu stranu konania nebolo teda jednoznačné, či je naliehavý právny záujem žalobcov daný alebo nie. Poukazovanie na skoršie vyjadrenia žalovaného o absencii naliehavého právneho záujmu v odôvodnení napadnutého uznesenia preto považovali za bezpredmetné.

Zároveň žalobcovia poukázali, že v zmysle rozhodovacej praxe Ústavného súdu SR (sp. zn. II. ÚS 600/2020) platí, že nárok na náhradu trov konania sa nepriznáva v prípade, že k späťvzatiu žaloby viedli objektívne dôvody, ktoré boli mimo vplyvu sporových strán a v ktorých dôsledku bola zabezpečená ochrana práv žalobcu, a ktoré spôsobilo odpadnutie predmetu žaloby. K späťvzatiu žaloby v danom prípade viedli objektívne dôvody. V dôsledku zamietavých rozhodnutí katastrálneho úradu už súd skonštatoval absenciu naliehavého právneho záujmu a pre zabezpečenie ochrany práv už nepovažoval za potrebné rozhodovať o merite sporu. Keďže súd vyslovil na pojednávaní názor, že prebiehajúce konanie o správnej žalobe naliehavý právny záujem žalobcov nezakladá, žalobcovia pristúpili k späťvzatiu žaloby. Prípadný právoplatný výrok súdu o tom, že ich žaloba sa zamietá pre nedostatok naliehavého právneho záujmu by im (ani žalovanému) nijako nepomohol vo vzťahu k ďalšiemu priebehu konania o správnej žalobe. Ak by žalobcovia za tejto situácie žalobu nevzali späť, ale trvali by na vyhlásení rozsudku, išlo by iba o nehospodárne predlžovanie konania. Súd v odôvodnení napadnutého uznesenia uviedol ako jediný dôvod pre priznanie nároku na náhradu trov konania žalovanému skutočnosť, že nezobrali žalobu späť po právoplatnosti zamietavého rozhodnutia ÚGKK SR č. VoÚ 6/2018 zo dňa 14.06.2018. Nevysporiadal sa pritom vôbec s tým, že k späťvzatiu žaloby viedli objektívne dôvody, ktoré nemohli nijako ovplyvniť.

Vzhľadom na uvedené žalobcovia navrhli, aby odvolací súd zmenil výrok II. napadnutého uznesenia tak, že náhradu trov prvoinštančného konania neprizná žiadnej zo strán a žalobcom prizná voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

5. Podaním zo dňa 28.05.2025 sa žalovaný vyjadril k odvolaniu žalobcov s tým, že je v celom rozsahu nedôvodné a žiadal, aby ho súd zamietol a napadnuté uznesenie ako vecne správne potvrdil. Dôvodil, že napriek tomu, že Okresný úrad Bratislava - katastrálny odbor návrh na vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností zamietol rozhodnutím č. V 20701/2017 zo dňa 29.09.2017 (ďalej aj ako „rozhodnutie katastra“) v spojení s rozhodnutím Úradu geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky č. VoÚ 6/2018 zo dňa 14.06.2018 (ďalej spolu aj ako „rozhodnutia katastra“), museli žalobcovia vedieť, že žaloba je nedôvodná, a napriek tomu pokračovali v konaní sedem rokov. Napriek predbežnému právnemu názoru súdu podali nehospodárne návrh na prerušenie konania, ku ktorému sa musel vyjadrovať. Následne bolo vytyčené ďalšie pojednávanie, pričom v tom čase žalobcovia vedeli, že návrh zoberú späť, avšak nepožiadali o zrušenie termínu. Pojednávanie sa konalo a konanie bolo zastavené. Je nepochybné, že žalobcovia konanie a úkony v ňom zavinili svojím nehospodárnym správaním a niet dôvodu na aplikáciu § 257 CSP. Žalovaný poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7MCdo/4/2011 zo dňa 14.09.2011, v zmysle ktorého vo všeobecnosti platí, že náhradu nákladov konania ovláda zásada úspechu vo veci, ktorá je doplnená zásadou zavinenia. Pri zastavení sporového konania je pre vyriešenie otázky náhrady nákladov konania kľúčové zistenie či, a pokiaľ áno,

ktorý z účastníkov z procesného hľadiska zastavenie konania zaviniť. Kritérium procesného zavinenia je potom potrebné posudzovať z objektívneho hľadiska, a to vo vzťahu medzi tým, čo žalujúca strana v konaní požadovala, resp. akého výsledku sa domáhala a skutočnosťou, pre ktorú žalujúca strana neskôr vzala žalobu späť s tým, aby konanie bolo zastavené. Ak nie je preukázané, že späťvzatie žaloby bolo odôvodnené neskorším správaním žalovaného, ktorý sa celkom, či v relevantnom rozsahu zachoval v zmysle žalobnej požiadavky, potom nie je dosť dobre možné nachádzať súvislosť, a teda ani procesné zavinenie medzi jeho správaním vo vzťahu k žalobnej požiadavke (petitu); v takomto prípade nesie zodpovednosť na zastavení konania žalobca v dôsledku príčinnej súvislosti, ktorou je správanie účastníka konania, teda jeho prejav vôle spočívajúci v späťvzátí návrhu.

Žalovaný zdôraznil, že § 257 CSP predstavuje odchýlku zo zásady zodpovednosti za výsledok (§ 255 CSP), aj zo zásady zodpovednosti za zavinenie (§ 256 ods. 1 CSP). Súd podľa neho nemusí uložiť neúspešnej strane sporu povinnosť nahradiť trovy konania vzniknuté úspešnej strane, resp. nemusí strane, ktorá spôsobila vznik trov svojím zavinením uložiť, aby tieto trovy nahradila protistrane. Každé rozhodnutie súdu, ktorým sporovej strane neprizná náhradu trov konania, musí byť zo svojej podstaty výnimočným rozhodnutím, prijatým na základe riadneho zváženia všetkých relevantných okolností konkrétneho prípadu a na základe prísne reštriktívneho výkladu § 257 CSP a v ňom obsiahnutej formulácie „existencie dôvodov hodných osobitného zreteľa“. Uvedené ustanovenie preto nie je možné vykladať tak, že je naň možné prihliadnuť kedykoľvek bez zreteľa na základné zásady rozhodovania o trovách konania. Pri posudzovaní dôvodov hodných osobitného zreteľa súd prihliada na majetkové, sociálne, osobné, zárobkové a iné pomery všetkých strán sporu a všíma si aj okolnosti, ktoré viedli strany k uplatneniu nároku na súde a ich postoj v konaní. Žalovaný mal za to, že postoj žalobcov v konaní neodôvodňuje aplikáciu § 257 CSP, nakoľko sa v konaní správali neehospodárne, keď napriek vedomosti o skutočnostiach spôsobujúcich nedôvodnosť žaloby pokračovali v konaní. S poukazom na uvedené žalovaný navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správne a priznal mu náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

6. Žalobcom bolo vyjadrenie žalovaného zo dňa 28.05.2025 doručené prostredníctvom právneho zástupcu dňa 13.06.2025. Ďalšie vyjadrenia strán k veci súdu doručené neboli.

7. Krajský súd v Bratislave ako odvolací súd (ďalej len ako „odvolací súd“, § 34 CSP) prejednal vec bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP) v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 CSP). Po oboznámení sa s obsahom spisu súdu prvej inštancie a s dôvodmi odvolania žalobcov ako aj s vyjadrením žalovaného, odvolací súd dospel k záveru, že odvolaniu žalobcov je potrebné vyhovieť.

8. Podľa Čl. 2 ods. 1 CSP, ochrana ohrozených alebo porušených práv a právom chránených záujmov musí byť spravodlivá a účinná tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty.

9. Podľa Čl. 2 ods. 2 CSP, právna istota je stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít; ak takej ustálenej rozhodovacej praxe niet, aj stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý spravodlivo.

10. Podľa Čl. 4 ods. 1 CSP, ak sa právna vec nedá prejednať a rozhodnúť na základe výslovného ustanovenia tohto zákona, právna vec sa posúdi podľa ustanovenia tohto alebo iného zákona, ktoré upravuje právnu vec čo do obsahu a účelu najbližšiu posudzovanej právnej veci.

11. Podľa Čl. 4 ods. 2 CSP, ak takého ustanovenia niet, súd prejedná a rozhodne právnu vec podľa normy, ktorú by zvolil, ak by bol sám zákonodarcom, a to s prihliadnutím na princípy všeobecnej spravodlivosti a princípy, na ktorých spočíva tento zákon, tak, aby výsledkom bolo rozumné usporiadanie procesných vzťahov zohľadňujúce stav a poznatky právnej vedy a ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít.

12. Podľa § 145 ods. 1 CSP, ak je žaloba vzatá späť celkom, súd konanie zastaví.

13. Podľa § 146 ods. 1 CSP, súd konanie nezastaví, ak žalovaný so späťvzatím žaloby z vážnych dôvodov nesúhlasí. Na nesúhlas žalovaného so späťvzatím žaloby sa neprihliada, ak dôjde k späťvzatiu žaloby skôr, než sa začalo predbežné prejednanie sporu podľa § 168 alebo pojednávanie.

14. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

15. Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

16. Podľa § 262 ods. 2 CSP, o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

17. Podľa § 378 ods. 1 CSP, na konanie na odvolacom súde sa primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, ak tento zákon neustanovuje inak.

18. Podľa § 388 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

19. Podľa § 396 ods. 1 CSP, ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie.

20. Predmetom sporu bolo určenie neexistencie práva žalovaného na nadobudnutie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam bližšie špecifikovaným v žalobe zo dňa 21.09.2017 v zmysle kúpnej zmluvy zo dňa 28.03.2017 uzatvorenej medzi žalobcom v 1. rade ako predávajúcim a žalovaným ako kupujúcim. Z obsahu spisu vyplýva, že Okresný úrad Bratislava - katastrálny odbor, návrh žalovaného na vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností zamietol rozhodnutím č. V 20701/2017 zo dňa 29.09.2017 v spojení s rozhodnutím Úradu geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky č. VoÚ 6/2018 zo dňa 14.06.2018, a to z dôvodu neplatnosti kúpnej zmluvy pre porušenie zákonného predkupného práva štátu. Po predbežnom právnom posúdení veci súdom prvej inštancie s poukazom na nedostatok naliehavého právneho záujmu žalobcov na vedení sporu vzhľadom na právoplatne zamietnutý návrh na povolenie vkladu, zobrali žalobcovia podaním zo dňa 31.03.2025 žalobu v celom rozsahu späť. Súd prvej inštancie konanie zastavil a žalobcom uložil povinnosť spoločne a nerozdielne nahradiť žalovanému trovy konania v plnom rozsahu, nakoľko mal za to, že späťvzatie žaloby nebolo odôvodnené neskorším správaním žalovaného, a teda z procesného hľadiska zavinili zastavenie konania žalobcovia.

21. Sporným bolo, či žalobcovia za daných skutkových okolností procesne zavinili zastavenie konania a z toho dôvodu boli povinní nahradiť žalovanému vzniknuté trovy konania.

22. Odvolací súd zaujal stanovisko len k tým dôvodom odvolania, ktoré majú vplyv na rozhodnutie vo veci.

23. K odvolacej námietke žalobcov, že súd prvej inštancie nedostatočne zohľadnil všetky okolnosti daného sporu, nakoľko nezohľadnil, že v čase podania žaloby objektívne existoval naliehavý právny záujem na určení neexistencie práv z kúpnej zmluvy, nakoľko ešte nebol zamietnutý návrh na vklad s odôvodnením, že kúpna zmluva je neplatná, a že nárok na náhradu trov konania sa stranám nepriznáva v prípade, ak k späťvzatiu žaloby viedli objektívne dôvody, ktoré boli mimo vplyvu sporových strán a v dôsledku ktorých bola zabezpečená ochrana práv žalobcov odvolací súd uvádza, že žalobcovia sa domáhali určenia neexistencie práva žalovaného na nadobudnutie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam z dôvodov, ku ktorých preskúmaniu sa súd prvej inštancie nedostal, keďže vec bola vyriešená v správnom konaní zamietnutím návrhu žalovaného na vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností, teda k späťvzatiu žaloby viedli objektívne dôvody, ktoré boli mimo vplyvu sporových strán a v dôsledku ktorých bola zabezpečená ochrana práv žalobcov. V čase podania žaloby objektívne existoval naliehavý právny záujem na podaní predmetnej určovacej žaloby, nakoľko ku vkladu vlastníckeho práva malo ešte len dôjsť (viď rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 30Cdo/2027/2008). Zároveň v čase, keď došlo k späťvzatiu žaloby nebolo možné vysloviť názor, že žaloba bola podaná predčasne alebo nedôvodne. Zo skutkového stavu vyplýva, že žalobca vzal žalobu späť, avšak pre objektívne dôvody, preto mu nebolo možné pričítať zavinenie za zastavenie konania. Na druhej strane zavinenie za zastavenie konania v danom prípade nebolo možné pričítať ani žalovanému, nakoľko späťvzatie žaloby nebolo odôvodnené jeho neskorším správaním v konaní. V súvislosti s uvedeným odvolací súd dodáva, že procesné zavinenie za zastavenie konania možno pričítať žalovanému najmä v prípadoch, ak bola žaloba vzatá späť z dôvodu, že žalovaný plnil v intenciách žaloby až po jej podaní.

V spojitosti s uvedeným odvolací súd poukazuje na nález Ústavného súdu SR č.k. I. ÚS 263/2016-33 zo dňa 17.08.2016, podľa ktorého: „Ak sťažovateľ zobral sčasti svoj dôvodne podaný žalobný návrh späť v dôsledku správania žalovaných - v priebehu súdneho konania uhradili jeho jednotlivé pohľadávky - žalovaní boli povinní uhradiť náklady trov konania sťažovateľovi v zmysle § 146 ods. 2 druhej vety OSP.“. Vzhľadom k tomu, že zodpovednosť na zastavení konania v danej veci nebolo možné pričítať ani jednej strane sporu, bolo potrebné prijať záver, že žiadna zo strán sporu procesne nezavinila zastavenie konania a rozhodnúť tak, že stranám sa nárok na náhradu trov konania nepriznáva. V súvislosti s uvedeným odvolací súd poukazuje na uznesenie Ústavného súdu SR č.k. II. ÚS 600/2020-12 zo dňa 17.12.2020, v ktorom sa uvádza, že: „Vo veciach, v ktorých dôjde k späťvzatiu žaloby z objektívnych dôvodov, ktoré procesne nezavinila žiadna zo strán sporu, je opodstatnené vysloviť záver, že stranám sa nárok na náhradu trov konania nepriznáva.“. Odvolací súd zastáva názor, že takýto výrok sleduje spravodlivé vysporiadanie vzťahov medzi sporovými stranami týkajúcich sa nároku na náhradu trov konania a sleduje dodržanie princípu právnej istoty vyjadreného v Čl. 2 CSP.

Zároveň odvolací súd dodáva k názoru súdu prvej inštancie, že argumentácia žalobcov bola nedôvodná, a že pokračovali v konaní aj napriek tomu, že mali vedomosť o právoplatne zamietnutom návrhu na vklad a nedostatku naliehavého právneho záujmu na predmetnom určení, že ak mal súd prvej inštancie za to, že žaloba bola po právoplatnom rozhodnutí o zamietnutí návrhu na vklad nedôvodná pre absenciu naliehavého právneho záujmu, mohol súd kedykoľvek o žalobe rozhodnúť.

V súvislosti s uvedeným odvolací súd poukazuje na nález Ústavného súdu SR č.k. II. ÚS 577/2018-40 zo dňa 15.04.2020, v ktorom ústavný súd skonštatoval, že: „Argumentácia krajského súdu stotožňuje pojem procesného zavinenia zastavenia konania s procesným výsledkom sporu („otázka zavinenia podľa uvedeného ustanovenia sa hodnotí iba podľa procesného výsledku“), čo je už na prvý pohľad formálno-logicky chybné tvrdenie, pretože v takom prípade by procesný výsledok sporu určoval procesné zavinenie sporových strán, ktoré by v konečnom dôsledku nebolo treba ani len skúmať. Krajský súd hneď v nadväznosti na to označil za „prvok zavinenia“ odpadnutie predmetu sporu, čo síce podľa jeho názoru „nie je možné pričítať na ťarchu strany, ktorá sa v konaní iba bránila“. Sťažovateľovi ho však pričítať neváhal, a to nevyvažujúc vo veci okolnosť zásadného významu - sťažovateľ v čase začatia konania mal naliehavý právny záujem na určovacej žalobe.“ „Krajský súd napokon tvrdí, že sťažovateľ pochybil pri späťvzati žaloby, pretože ju vzal späť (až) približne pol roka po tom, čo prestal byť vlastníkom pozemku (teda mal vedomosť o tom, že predmet sporu odpadol). Uvedené tvrdenie nemá pre vec žiadnu relevanciu, pretože pokiaľ krajský súd nevidel dôvod na vedenie konania z dôvodu nedostatku aktívnej vecnej legitímácie sťažovateľa, mohol o veci rozhodnúť, napríklad po oznámení tohto dôvodu ktoroukoľvek zo sporových strán. Predmetné tvrdenie krajského súdu nevypovedá nič o vecnej legitímácii na podanie určovacej žaloby v čase, keď sťažovateľov naliehavý právny záujem na podaní určovacej žaloby bol daný, a o esenciálnom hodnotení toho, že vec žaloval právom.“.

Odvolací súd túto odvoláciu námietku žalobcov preto považuje za dôvodnú.

24. V súvislosti s odvolacími námietkami žalobcov odvolací súd konštatuje, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces.

25. Vzhľadom k vyššie uvedeným záverom odvolací súd uvádza, že v danej veci nie je možné aplikovať § 256 ods. 1 CSP a ani § 257 CSP. K späťvzatiu žaloby viedli objektívne dôvody, na ktoré žalobcovia ani žalovaný nemali dosah, preto odvolací súd zmenil uznesenie Mestského súdu Bratislava III č.k. B1-32Cb/68/2018-1374 zo dňa 02.04.2025 v napadnutom výroku II. podľa § 388 CSP s poukazom na Čl. 4 ods. 1 a ods. 2 Základných princípov CSP tak, že stranám sa nárok na náhradu trov konania nepriznáva. Takéto rozhodnutie o trovách konania podľa názoru odvolacieho súdu predstavuje rozumné a spravodlivé vysporiadanie procesných vzťahov zohľadňujúce stav a poznatky právnej vedy a ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít (viď uznesenie Ústavného súdu SR č.k. II. ÚS 600/2020-12 zo dňa 17.12.2020). O výške náhrady trov prvostupňového konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozhodnutia, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

26. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP a s § 262 ods. 1 CSP tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia, keďže žalobcovia boli v odvolacom konaní plne úspešní, odvolací súd im priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. O výške náhrady trov odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozhodnutia, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

27. Toto rozhodnutie bolo členmi senátu prijaté pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 posledná veta CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Povinnosť právneho zastúpenia advokátom dovolateľ nemá len v prípadoch vymedzených v § 429 ods. 2 CSP.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Nesplnenie náležitostí vyžadovaných v § 428 a § 429 CSP má za následok odmietnutie dovolania (§ 447 písm. d/ a e/ CSP).